

1900

redništvo in upraviteljstvo v Ptuj
v gledališkem poslopu.

Štajerc izhaja vsaki drugi četrtek,
datiran z due naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Kopisi se ne vračajo in se morajo
dajdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuj za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 številk pri-
mereu rabat.

Cena za oznanila se:

1 stran K 32.—, 1/2 strani K 16.—,
1/4 strani K 8.—, 1/8 strani K 4.—,
1/16 strani K 2.—, 1/32 strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

tev. 12.

V Ptuj v nedeljo dne 2. decembra 1900.

I. letnik.

Kmetje!

Da se Vam prejemanje „Štajerca“ olahkoči, da-
li bodemo mi „Štajerca“ vsakemu, ki se za pri-
hodnje leto na njega naroči, v letošnjem decem-
bru zastonj.

Štajerc košta za celo leto samo 60 kraj-
arjev in se denar pošlje na upravništvo „Štajerca“
Ptuj.

Volilni shodi!

Državnozborski kandidat, kmet **Franco**
Vračko priredi v prihodnjih dneh volilne
shode in sicer:

V nedeljo dne 2. decembra o pol 4 uri
popoldne v Veliki Nedelji, v gostilni Alt.

V soboto dne 8. decembra v Juroveci
pri Sv. Vidu, ob 3. uri popoldan v gostilni
Kospe Gomilšek.

V nedeljo dne 9. decembra pri Sv. Lenartu

Kaj meni manjka, da nisem bogatinec?

(Piše Gaberski.)

Vsaka stvar ima začetek in konec. Tako imam
tudi jaz — božja stvarca — začetek, to se reče, da
sem bil rojen. Konec bom pa menda tudi imel. Saj
sem prav dobro, da, kar sta storila Adam in Eva
pri grehu, je človeštvo umrjoče. Toda zdaj šale na
svet — in začnimo resno.

Rojen sem bil v temni noči, ko je najbolj blis-
kalo in grmelo. Prišel sem na svet in to je dovolj.
Moji stariši so oče in mati. Sicer pa hudobni jeziki
mi dajo, da očeta nimam, jaz pa dobro vem, da ga
imam. Vsaj se še dobro spominjam, kako so mi poseg-
li z vsemi desetimi prsti v lase, če sem prišel z str-
aninimi hlačami iz šole domov. Rasel sem od dne do
dne. Moj živež dajalo mi je naša koza do tretjega le-
ta. Komaj sem začel hoditi, dobival sem si živež
od nje, hodil sem namreč na sosedovo njivo, repo in
krompir krast.

v Slov. goricah ob 3. uri popoldan v gos-
tilni „Alten Brauhaus“ Poličeva hiša.

Kmetje! pridite mnogoštevilno! To bo-
dejo prvi volilni shodi, pri katerih se bodejo
kmetje o svojih stvareh neodvisno in prosto
pogovoriti zamogli.

Ali se naj naši otroci učijo nemščine?

Nemški časnik „Südsteirische Post“ in „Sloven-
ski gospodar“ vpijeta strašno, ker je „Štajerc“ en
dopis od Velike Nedelje sprejel s katerim so se go-
spodje iz Ormoža dobro na ušesa pocukali. Mi pove-
mo odkritosrčno, da nismo bili povsem sporazumljeni,
kar je gospod dopisnik iz Velike Nedelje pisal, ali
mi smo vendar ta dopis razglasili, ker smo bili uža-
ljeni, da gotovi gospodje v Ormoži, krčmarji, trgovci,
advokati i. t. d., kateri od kmeta živijo, se v kmeč-
ke stvari vmešavajo. Oni gospodje delajo ravno tako,
kakor bi bil kmet njihov hlapec, in njihova predrz-
nost gre tako daleč, da hočejo očetom prepevedati
svoje sinove kaj učiti pustiti, da bi v svojem živ-
ljenju do boljšega kruha priti zamogli. Kmečki sin

Ko je prišlo sedmo leto, moral sem v šolo. To-
da nisem dolgo trgal hlače po klopeh. Obiskoval sem
in poslušal blažene nauke le eno zimo do velikega
petka. Naučil sem se, kakor mislim dovolj. Da le
vem, kdo je Abelna ubil, in da je 5 več kakor 1,
pa je zadosti vsega študiranja.

Hodil sem zopet, kakor poprej na pašo, kjer smo
fanti „svinko bili“ in krompir pekli. Bilo nas je pet
in kadar smo prepevali tisto prav staro:

„Jaz sem zmirom mislil,
Da bom en soldat,
Ko mam tak' dolge hlače,
In tak' kratek vrat;
Zdaj sem pa pastir,
V štalci mam kvatir,
Šiba, gajžla je moj gvir.“

odmevalo je daleč med sivimi gorami, in celo sivke
in liske se nas poslušale.

Toda vse mine. Kmalo sem moral zapustiti pa-
stirsko palico in učiti se ministriranja. Zahtevali so

potrebuje nemščino pri nakupovanju in prodaji, na sejnih, pri vojaki, ako hoče višjo šolo obiskovati, ako mora potovati, ali če gre v službo.

Ako pa kdo, ki se je naučil nemščine, že zato postane Nemec, no, za takega ni škoda, ker takšen ne more biti nikdar pošten Slovenec. Vsi naši učitelji, duhovščina in advokati so se nemščine učili, a so vseeno Slovenci ostali; **je-li tedaj kmet slabši kot so drugi stanovi?** Zapomnite si že vendar zgled pri Nemcih! Danes učijo se vsi Nemci na spodnjem Štajerskem slovenščine in na nemškem „Studentenheimu“ v Ptuji in v Celji predpisana je in uči se slovensčina. Slovenec mora ravno tako storiti, ako hoče tudi napredovati.

Ljubi državnozborski kandidat gospod doktor Ploj!

Ko smo slišali, da ste Vi za kmečke občine ptujske kot državnozborski kandidat nastopili, mislili smo, da se le šalite, in mi smo dan na dan pričakovali, da bodele konečno vendar od svoje kandidature odstopili. Ker se pa to ni zgodilo in se Vi od enega kraja do drugega vozite in kmetom vsakojake reči pripovedujete, čuti se „Štajerc“ kot kmečki list dolžnega, vsako prizanašanje na strani pustiti, ter kmetom razložiti kaj prav za prav kandidat doktor Ploj imeti hoče.

V Avstriji imamo postavo, katera določa, da vsi državni uradniki, ako državnozborski poslanci postanejo, dopust (urlaub) dobijo in ni jim treba celih 6 let v svoj urad iti. Gospod državnozborski svetovalec doktor Ploj pa je visoki uradnik in on dobi za svoja dela na leto po 10000 kron. Ako bi on bil pošteni-jakovič in prijatelj davkoplačevalcev, ne smel bi se za državnozborskim mandatom siliti, ker bi mogel sam uvideti, da bi ne treba bilo ubogim davkoplačevalcem skoz 6 let po 10000 kron, toraj skupaj 60000 kron za gospoda dr. Ploja še posebej plačati ako bi on v uradu bil, kajti v 6 letih, toraj v vsem času, dokler

to naš gospod fajmošter. Bili so to gospod, debel kakor oštirjev sod in pa hudo so gledali, kakor stražnik pri svetem grobu. „Fant je mirkiš glave“, so rekli, „le naj se uči tiste molitvice, še lahko za mežnarja postane.“ — In končano je bilo! —

Od pepelnice srede pa do Velike noči sem se učil tiste molitvice. Vse je gladko šlo, samo kadar sem izgovarjal „Deus meus“, tedaj sem se smejal, ker so se mi tako čudne zdele te besede. „Krščanska špraha že ni“, sem si mislil, če ravno se v cerkvi bere. — Pa bodi si, kakor že hoče, naučil sem se in to je dovolj.

Ministriral sem že kakih par mesecev. Vedel sem za vsako stvar v cerkvi, za vsacega svetnika, kako se mu reče in kje stoji. Tudi sem vedel koliko miši imamo v cerkvi.

Bil sem tedaj ministrant, kakoršnega ni bilo v fari. Mežnar sam je enkrat priznal, da me je škoda za vsak dan. Zaslužil sem tudi precej. Imel sem na

6letna doba njegovega mandata ne poteče, bode na mesto njega drugi njegovo službo opravljal, kateri bode tudi 60000 kron prejel. Ali hofrat Ploj ni ta mož. On se že sedaj veseli, da se bode 6 let dolgo sprehajati hodil, 10000 kron kot plačilo dvornega svetovalca in 4000 kron kot državnozborski poslanec vsako leto v žep vtaknil, kjer mu pa **nič ni bo treba delati.**

Med tem, ko se ubogi kmet v potu svojega obrata trudi, da bi vsaj svoje davke plačevati zamogel, gospod dvorni svetovalec in poslanec Ploj se na Dunaji zabaval, se na sprehode vozil in po kavarnah sedeval, vsako leto pa po 7000 gld. potegnil, katere so ubogi davkoplačevalci s skrbmi in trudom skupaj spravili. Brez posla bode toraj on toliko dobil, kakor Ormož in Ljutomer skupaj davka plačujeta.

In ta mož se izdaja za kmečkega prijatelja? Ta hoče za zmanjšanje davkov govoriti? Žalostnejše ko medije še ni nikdo igral kakor dvorni svetovalec doktor Ploj kot državnozborski kandidat. Štajerc.

Iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici.

Piše Ludovik Kresnik, kmet na Črešnjevci pri Slov. Bistrici.

Od več krajev dobil sem ustmene in pismene ponudbe da bi sprejel kandidaturu za 4. to je kmečko skupino za državnozborske volitve. — Na vse strani zahvaljujem vsim kmetom, vsim sobratom, sotrpinom za zaupanje, ktero stavijo o me. Odločil sem se ta jako težaven posel sprejeti, ker v resnici ni nikogar kateri bi se nas ubogih zapuščenih kmetov, krušnih očetov vsega človeštva usmilil. Celih 40 let, že nastiši nehvaležen svet v propad brez usmiljenja brez premiselka, da če se pogrezne in potopi kmečki stan poginoti mora vso človeštvo. Sveta in gola resnica je da brez kmečkega stanu ne živi nobena stvar, ni cesar, papež, kralj, bogataš s svojim nakopičenim srebrom in zlatom, siromak in berač s svojimi praznimi žepi, — edino le Bog. — Tega svet v zaslepljenosti ne vidi, svet kateri le od nas živi. — Državnozborski

mesec 60 kr. Pa tudi po strani sem kaj zaslužil. Prodajal sem namreč „tercijalkam“, „sveti šmir“ od zvonov, ki je dober za otekline 4 kr. žlička ali pa nič! Neki dan pride tudi ženska po „sveti šmir“ stara ko svet in grda ko koš. Imela je en in po zoba in kadar je govorila, zdelo se mi je, kakor da bi gnal kdo kake burklje po turnu.

„No Anže, imaš, imaš kaj svetega šmira“, je rekla? „Mam, mam, pa ga ne dam“, se odrežem. „E daj, ga daj! Dobiš zato platičev!“ „Kaj, za plačite kaj naj šel tako visoko po šmir?“

„O ti škrinja miru in sprave, ti škatla, pa ni zlata, in turn kralja Davida, glej da se pobereš! K bi te bil tisti videl, ko je litanije zložil, gotovo bi se bil pridjal „stare klepetulje“, in mi bi potlej rekli reši nas, o Gospod!“

To ji je bilo preveč. „Čaj, pokveka pokvekasta“ zarenči in odide.

Toda drugi dan, mi rečejo gospod fajmošter